

FIȘA DISCIPLINEI
ANUL UNIVERSITAR 2024-2025

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai”
1.2 Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4 Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Patrologie și literatură post-patristică III	2.2. Cod disciplină	OLR8883
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. conf. univ. dr. Adrian Aurel Podaru, apodaru2000@yahoo.com		
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. conf. univ. dr. Adrian Aurel Podaru, apodaru2000@yahoo.com		
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I
2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					21
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					12
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual			47		
3.8 Total ore din planul de învățământ			28		
3.8 Total ore pe semestru			75		
3.9 Numărul de credite			3		

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> • Introducere în studiul literaturii patristice • Literatura Patristică în epoca Bisericii Primare • Biserica în epoca primară • Istoria Bisericii în epoca sinoadelor ecumenice
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> • Informații fundamentale despre istoria Bisericii în primul mileniu creștin.

	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și capacitatea de a aplicare a principiilor de lectură și interpretare a unui text patristic.
--	--

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Prezența minim 80%, cu materialele didactice specifice indicate de profesor. • Telefoanele mobile se țin închise pe toată durata cursului și a examenului.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Pentru predarea cu întârziere a portofoliului de seminar, acesta va fi depunctat cu 0.5 pct./zi de întârziere.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Să demonstreze capacitatea situării în timp și spațiu a Părinților Bisericii din perioada de aur a literaturii patristice. • Să cunoască viața, operele cele mai importante și contribuția teologică specifică fiecărui autor. • Să dezvolte deprinderea folosirii lexicului patristic. • Să demonstreze capacitatea de a integra în discursul propriu cunoștințele dobândite. • Să dezvolte deprinderi de lectură și de interpretare a textului patristic. • Să demonstreze competențe reale de actualizare a mesajului patristic în vederea transmiterii lui în mediile contemporane.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Să demonstreze capacitatea de conexare a cunoștințelor dobândite în cadrul cursului cu ansamblul disciplinelor studiate, precum și cu activitatea profesională pe care urmează să o desfășoare. • Să asume comportamental principalele elemente duhovnicești și pedagogice din scrierile patristice. • Să demonstreze capacitatea de conexare a afirmațiilor de teologie patristică pentru realizarea dialogului interreligios.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Să introducă studentul în sfera cunoașterii vieții, operei și contribuției doctrinare a figurilor majore ale literaturii patristice din perioada secolelor VI-VIII.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Să familiarizeze studentul cu textul patristic și cu normele elementare de lectură și interpretare a lui. • Să însușească noțiunile teologice fundamentale ce se regăsesc în scrierile patristice.

	<ul style="list-style-type: none"> • Să înțeleagă contextul elaborării acestor scrieri. • Să conștientizeze consecințele ecleziologice și doctrinare ale operelor Sfinților Părinți și ale scriitorilor bisericești și a actualității lor pentru viața și misiunea Bisericii în lumea contemporană. • Să dezvolte capacități de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios.
--	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Sf. Dionisie Areopagitul: problema identității acestuia, corpul areopagitic, influența filosofiei neoplatonice, apofatismul dionisian, contribuția teologică, teologia mistică	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
Sf. Maxim Mărturisitorul: viața, activitatea, importanța sa pentru hristologie, contribuția sa teologică	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
Părinții sirieni: scurtă introducere, reprezentanți, genuri literare, contribuție teologică.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Sf. Efrem Sirul și Sf. Isaac Sirul: viața, opera, asceză, teologia imnelor, contribuția teologică	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
Sf. Ioan Scărarul: viața, opera, contribuția sa teologică, viața ascetico-mistică.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
Sf. Anastasie Sinaitul: viața, opera, contribuția sa teologică	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
Sf. Teodor Studitul: viața, opera, contribuția sa în lupta împotriva iconoclasmului, teologia icoanelor	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri
Sf. Ioan Damaschin: viața, opera, contribuția sa teologică, sinteza patristică	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 prelegeri

Bibliografie

I. Bibliografia obligatorie:

- Pr. prof. dr. Ioan G. Coman, *Patrologie*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române (EIBMBOR), București, 1956; Sfânta Mănăstire Derwent, 1999
- Idem, *Patrologie*, vol. I, II, III, EIBMBOR, București, 1984, 1985, 1988
- Prof. dr. Stylianos Papadopoulos, *Patrologie*, vol. II/1, II/2 traducere de lect. dr. Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București, 2006, 2009, 2012
- Arhid. prof. dr. Constantin Voicu, *Patrologie*, vol. 1-3, Editura Basilica, București, 2009-2010
- Remus Rus, *Dicționar enciclopedic de literatură creștină din primul mileniu*, Editura Lidia,

București, 2003

- Claudio Moreschini, Enrico Norelli, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, vol. I, II/1, II/2, Editura Polirom, Iași, 2001, 2004, 2004
- Hans von Campenhausen, *Părinții greci ai Bisericii*, Editura Humanitas, București, 2005
- Idem, *Părinții latini ai Bisericii*, vol. I și II, Editura Humanitas, București, 2005
- Claudio Moreschini, *Istoria filosofiei patristice*, Editura Polirom, Iași, 2009
- John McGuckin, *Dicționar de teologie patristică*, Ed. Doxologia, Iași, 2014.
- Chială, S., *Isaac Sirianul. Așeză singuratică și milă fără sfârșit*, Ed. Deisis, Sibiu, 2012.
- Pr. Louth, A., *Ioan Damaschinul. Tradiție și originalitate în teologia bizantină*, Ed. Deisis, Sibiu, 2010.
- Chryssavgis J., *Sf. Ioan Scărarul. De la Pustia egipteană la Muntele Sinaiului*, Ed. Sophia, București, 2005.
- Larchet, Jean-Claude, *Sfântul Maxim Mărturisitorul. O introducere*, Ed. Doxologia, Iași, 2013.
- Ilarion Alfeyev, *Lumea duhovnicească a Sf. Isaac Sirul*, Ed. Doxologia, Iași, 2013.
- Nestor Kavvadas, *Pneumatologia Sfântului Isaac Sirul*, Ed. Doxologia, Iași, 2016.

II. Bibliografie opțională:

- Jaroslav Pelikan, *Tradiția creștină, o istorie a dezvoltării doctrinei*, vol. I, vol. II, vol. III, vol. IV, vol. V, Editura Polirom, Iași, 2004, 2005, 2006, 2006, 2008
- Jonathan Hill, *Istoria gândirii creștine*, Editura Casa Cărții, Oradea, 2007
- Ioan G. Coman, *Probleme de filosofie și literatură patristică*, EIMBOR, București, 1995
- Frances Young, Lewis Ayres, Andrew Louth, *The Cambridge History of Early Christian Literature*, Cambridge University Press, 2004
- Patrick J. Hamell, *Handbook of Patrology*, Alba House, New-York, 5th edition, 1991
- Johannes Quasten, *Patrology*, vol. I, II, III, IV, Christian Clasic Ave Maria Press, Notre Dame, IN, f.a.
- Joseph Tixeront, *A Handbook of Patrology*, translated by S.A. Raemers, Kessinger Publishing's Legacy Reprints, f.a.
- Otto Bardehewer, *Patrology*, translated by Thomas J. Shahan, Freiburg im Breisgau & St. Louis, Mo., 1908
- Hans Urs von Balthasar, *Liturghia cosmică. Lumea în gândirea Sfântului Maxim Mărturisitorul*, Ed. Doxologia, Iași, 2018.
- Daniel J. Sahas, *Sfântul Ioan Damaschinul. Despre Islam*, Ed. Doxologia, Iași, 2015.
- Dionisie Areopagitul, *Despre numele divine. Teologia mistică*, ediție bilingvă, Polirom, Iași, 2018.
- Sfântul Dionisie Areopagitul, *Opere complete*, Ed. Paideia, București, 1996.
- Sfântul Anastasie Sinaitul, *Călăuza. Îndrumar Hristologic*, Ed. Sophia/ Metafrază, București, 2014.
- Teodor Studitul, *În apărarea sfintelor icoane. Dosarul unei rezistențe teologice*, Ed. Deisis, Sibiu, 2017.
- Valentin Vesa, *Cunoașterea lui Dumnezeu la Sfântul Isaac Sirul*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2013.
- Sf. Efrem Sirianul, *Imnele Raiului*, Ed. Deisis, Sibiu, 2010.
- Episcop Alexander Golitzin, *Dionisie Areopagitul mistagogul. O lectură monahală*, Ed. Deisis, Sibiu, 2015.
- Sfântul Ioan Damaschin, *Opere complete*, vol. I-III, ediție bilingvă, ed. Gândul Aprins, București, 2015, 2017, 2018.
- Andrew Louth, *Denys the Areopagite*, Ed. Continuum, London and New York, 1989.
- Andrew Louth, *Dionisie Areopagitul. O introducere*, Ed. Deisis, Sibiu, 1997.
- Eric D. Perl, *Theophany. The Neoplatonic Philosophy of Dionysius the Areopagite*, State University of New York Press, 2007.
- Lars Thunberg, *Antropologia teologică a Sfântului Maxim Mărturisitorul. Microcosmos și mediator*,

Ed. Sophia, București, 1995.

- A. Louth, *Maximus the Confessor*, Routledge, London and New York, 1996.
- Jean-Claude Larchet, *La divinisation de l'homme selon Saint Maxime le Confesseur*, Les Éditions du Cerf, Paris, 1996.
- Jean-Claude Larchet, *Îndumnezeirea omului la Sfântul Maxim Mărturisitorul*, Ed. Basilica, București, 2019.

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
<i>Seminarul va aprofunda temele de la curs, aplecându-ne asupra textelor Părinților discutați în acest semestru, încercând să abordăm în limba originală pasajele importante.</i>	Proiectarea de texte în limba originală, citirea, analizarea și comentarea lor.	Seminarul ajută și la exersarea limbilor clasice (greacă și latină), pe care studenții le au în planul de învățământ.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

<ul style="list-style-type: none"> • Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.
---

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Capabilitatea situării în timp și spațiu a principalilor autori patristici din secolele VI-VIII • Cunoașterea vieții, operelor celor mai importante și a contribuției teologice specifice fiecărui autor. • Demonstrarea competențelor reale de actualizare a mesajului patristic în vederea transmiterii lui înspre contemporani. 	EXAMEN condiționat de <ul style="list-style-type: none"> ➤ Prezențe la curs; ➤ predarea portofoliului de seminar. 	75%
10.5 Seminar/laborator	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea și însușirea problematicii tratate la curs și seminar. • Capacitatea de a integra într-un discurs interpretativ propriu temele teologice discutate. 	Prezentarea unui portofoliu care va conține fișe de lucru.	25%

	<ul style="list-style-type: none"> • Respectarea standardelor pentru lucrările cu caracter științific, coerența în abordarea tematică, atingerea unui nivel al gândirii și al exprimării sintetice, capacitatea de muncă în grup. 		
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Să demonstreze capacitatea situării în timp și spațiu a principalilor Părinți ai Bisericii. • Să cunoască viața, operele cele mai importante și contribuția teologică specifică fiecărui autor. 			

Data completării

15.05.2024

Semnătura titularului de curs

Podaru Adrian Aurel

Semnătura titularului de seminar

Podaru Adrian Aurel

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

